

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Secunda. An, & quomodo sit in Loco?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

tia loci, nec supernaturaliter mecum transportari poterit.

DICES. Locus est relatio realis prædicamentalis, sed omnis relatio debet habere terminum realem; ergo etiam locus; subsumo, sed nihil potest assignari, quod sit terminus realis, quam superficies; ergo superficies erit locus, isq; primarius. Sed respondeo dist. m. Omnis relatio debet habere terminum realem, si sit relatio de quarto prædicamento, & simpliciter realis, concedo mi. si non sit de illo prædicamento, & secundum quid tantum realis, nego mi. & consequentiam. Ita que dantur multæ relationes, quæ ad alia prædicamenta spectant, ut motus alterationis, generationis, corruptionis, destructionis, quorum aliqui vel non habent terminum realem à quo, alii verò non habent terminum realem ad quem, ut est corruptio, annihilatio. R. secundò hoc argumentum æquè esse solvendum Adversariis, nam illi concedunt, quòd motus localis possit fieri in vacuo, sed ibi non esset terminus à quo & ad quem realis; ergo hoc non sufficit simpliciter ad rationem relationis; Nec valet dicere, quòd habeat terminum realem mediatum; quia omnis relatio debet subiectari in termino proximo, qui dicitur esse terminus motus localis: Deinde eodem modo dicam ego, quòd motus non habeat terminum realem principalem, benè tamen minus principalem & secundarium, quia

DICO 2. Superficiem ambientem corpus locatum esse locum secundarium minus principalem & per accidens. Hæc videtur colligi posse ex Doctore, qui in 4. d. 10. q. 2. & in 2. d. 2. q. 6. & c. dicit, locum esse continens, sed superficies est continens; ergo superficies est locus, non primarius, ut ex ipsa mente subtilis supra deducum est; ergo secundarius & minus principalis.

Probatur etiam ratione: Quia verè conveniunt munia loci superficiei, ergo: probatur ant. quia ambit corpus, repletur, & corpus in ea contentum, dicitur locatum; ergo: quòd autè non sit primarius, patet, tum, quia potest esse aliquid in loco absque eo, quòd sit in superficie, ut patet de Cælo supremo & de vacuo, si in eo poneretur aliquod corpus, quia hæc sunt alicubi, quòd autè est alicubi, est in loco, quia, ut dicit D. Augustinus, quòd nullibi est, nec est; ergo etiam illa sunt in loco, sed non sunt in superficie, ergo. Deinde per accidens est, quòd aliquod corpus ambiens præextiterit. Sed de hoc iterum redibit sermo, cum egero de spatii imaginariis, quod præstabo in disputatione sequenti, interim fit

QUÆSTIO II.

An & quomodo Deus sit in Loco?

Titulus questionis procedit tam de spatio, quam de superficie, seu, tam de loco negativo, quam positivo, quare pro faciliori resolutione Notandum: Aliquid posse esse in loco multipliciter: Primò *indefinitè*, id est, sine omni fine, Secundò *definitè*, id est, limitatè ad aliquem

certum locum vel spatium; Tertio *circumscriptivè*, quod tunc contingit, quando aliquid est ita in loco, ut omnes partes loci commensurentur à partibus locati, & eontrà partes locati commensurentur partibus corporis locantis per veram coextensionem. Quarto potest aliquid esse in loco *circumscriptivè*, (*definitivè* vulgo) & est, quando aliquid est in loco sine tali commensuratione. Quintò denique *sacramentaliter*, quando aliqua quantitas est in loco aliquo, sine coextensione ad locum, & sine extensione ad partes ipsiusmet quantitatis, & sic est in Eucharistia Christus Dominus, qui non modò est ibi compenetratus cum quantitate panis, sed etiam cum omnibus partibus suis, ita, ut totus sit in qualibet parte hostiæ & totus in tota. De hoc modo effendi in loco, non spectat agere ad Phisicum; de loco verò circumscriptivo non potest esse dubium, quæritur ergò de aliis effendi modis in loco, an Deus ibi sit & quomodò? Ad quod

DICO 1. Deum non est in aliquo loco positivo

Aristotelico. Hæc non est in dubio, nam fide tenetur, Deum nullis claudi terminis, nullo circumscribi loco, ut palàm docent tum Sacra Scriptura, tum Sancti Patres, qui omnes docent, totum orbem non posse capere vel comprehendere Deum. Adduco tamen particularitèr Doctores nostros Sanctos Augustinum, qui Serm. 1. verb. Apost. dicit Deum *nuquam inclusum* & Epist. 52. ait: *Neg, enim locis corporalibus vel extenditur, vel includitur; ad eum ergo, qui ubiq; præsens est & ubiq; totus, non pedibus ire licet, sed moribus.* Et lib. 6. Confess. cap. 3. *Tu enim Altissime & proxime, secretissime & præsentissime, cui membra non sunt alia majora, alia minor, sed ubiq; totus es, & nuquam locorum es.* Mellifluus quoque Bernardus Sermo. 6. in dedicat. templi ait: *Licet enim in omni loco sit, qui nullo clauditur loco, signant èr tamen dicimus Pater noster qui es in cælis, quòd aliter illic & proprio quodam modo præsentem se exhibeat, non quidem ipse diversus, sed diversa distinguens.*

Probatur etiam ratione: Omne illud, quod continetur in loco positivo Aristotelico, debet posse ambi & claudi terminis loci, sed Deus non potest sic ambi; ergò Deus non continetur in loco Aristotelico: probatur mi. tum, quia omne illud, quòd sic continetur, debet esse quid finitum; Deus autè est infinitus, ergò: tum, quia quòd sic ambitur, non est immensum & ubique, Deus autè est immensus & ubique, ut proinde canat Ecclesia in laudem B. V. quem cæli capere non poterant, tuo gremio contulisti: ergò.

DICO 2. Deum est in loco negativo, seu spatio, non tamen per aliquod superadditum.

Probatur Conclusio quòd primam partem, tum ex Patribus supra, qui docent, Deum ubique esse, sed locus negativus est ubique; ergò Deus est in loco negativo, non quidem, quòd ab eo ambiretur & contineretur, sed quia ubicunque spatium est, ibi Deus est: tum secundò; Deus ubique est, ubicunque potest esse, sed potest esse in omnibus spatiis; ergò Deus ubique est. Confirmatur: Si Deus annihilaret totum aërem, aut sphaeram ignis, quòd

II.

Deus non est in loco Aristotelico.

III.

Deus est in loco negativo seu spatio.

quod facere posse, ostendam inferius, in tali casu esset adhuc in illis spatiis & illis vacuitatibus, ergo: Plures probationes pro hac parte adducam infra, cum dicam, Deum esse etiam in spatiis imaginariis. Interim

IV.

Probatur secunda pars: Idem fit aliquid creatum in loco de novo per aliquod extrinsecum superadditum, quia simpliciter potest esse sine illo loco, sed Deus nequit esse simpliciter, quia omni spatio sit necessario praesens; ergo est illi praesens sine aliquo de novo superaddito: probatur mi. tum, quia sic dicitur communiter de omnibus formis extrinsecis advenientibus, quae idem contingentem denominationem subjectis dant, quia sine illis esse poterant, prout patebit discurrenti per omnia praedicamenta extrinsecis advenientia: tum, quia idem Titus est in loco hoc, verbi gratia A, per aliquod de novo superadditum, quia potest esse sine illo, sine quo, si esse non posset, nihil ipsi superaddendum foret, ergo: probatur mi. quia Deus, ut ex Patribus supra liquet, necessario praesens est cuicumque loco: ergo.

V.

Dices: Deus aliquando est praesens rebus creatis, & aliquando non est praesens; ergo ad hoc, ut sit Titio praesens, de novo debet esse ipsi praesens per aliquod de novo superadditum, probatur ant. Quia antequam Titus esset productus, non erat ipsi praesens, post productionem fuit, & post destructionem iterum non est; ergo rebus creatis aliquando est praesens, aliquando non. Sed respondeo dist. ant. Deus est praesens rebus creatis aliquando, & aliquando non est immediate, concedo ant. mediate nego ant. Itaque Deus habet necessariam & incommutabilem praesentiam ad spatium, & eo mediante ad omnes creaturas, quare quando creatura inducuntur per productionem in spatium, mediante spatio fit illis praesens, quando iterum tolluntur, non est ipsis praesens, quia amplius ipsae creaturae non sunt, nec tamen per hoc mutatur, quia per productionem creaturarum nihil de novo acquirit, & per destructionem nihil perdit.

Instabis: Omne ens in actu primo tale, fit tale in actu secundo per aliquod de novo superadditum, sed Deus est tantum praesens creaturis non existentibus per actum primum; ergo fit praesens illis in actu secundo per aliquod de novo superadditum: patet major: probatur minor: quia Deus est omnibus praesens per immensitatem, sed immensitas est attributum in actu primo; ergo est praesens illis per actum primum. Sed respondeo negando minorem cum probationis mi. quia immensitas non est actus primus, sed secundus, quod patet ex eo, quod neque aeternitas sit attributum in actu primo, nam secundum Boethium, est tota simul & perfecta beata possessio, sed tam bene aeternitas commensuratur tempori, quam immensitas loco; ergo si aeternitas est actus secundus, etiam erit immensitas. Deinde si daretur, esse actum primum, hoc nihil obesset conclusioni, quia tamen exinde non liceret inferre, quod esset praesens rebus per aliquid realiter superadditum.

Dico 3. Deus non est in loco, seu spatio per suam operationem: haec est contra Thomistas & Bernardi

Probatur ex Autoritate D. Bernardi Serm. 3. super Missus est. Ubi dicit: Deum ubi esse per suam substantiam; ergo ex mente D. Bernardi non est praesens per operationem.

Probatur etiam ratione: Si Deus non esset praesens omnibus rebus per suam substantiam, sed solum per operationem, sequeretur, quod si in spatiis imaginariis moveret aliquod corpus, lapidem verbi gratia, aut etiam in vacuo, quod mutaretur localiter, sed hoc implicat & repugnat immensitati divinae, ergo: probatur sequela, quia si esset vacuum aliquod quadratum, & Deus moveret lapidem ab uno latere ad alium, tunc in alio latere de novo acciperet esse locale, quia de novo operaretur ibi; ergo mutaretur localiter, probatur ant. quia antecedenter ibi non erat, cum antecedenter ibi non operaretur: ergo

QUAESTIO III.

Quomodo Angeli sint in Loco?

Angelos esse in loco, res omnino extra forum contentiosum, litesq; Scholasticas deducta est, nam hoc probant clarissime sacra paginae, Sanctorumq; Patrum indubitata testimonia, qui angelos alios e caelo dejectos, ad Tartara deltrufos, alios in aere Principes tenebrarum harum & rectores mundi docent, alios fidelium praesse orationibus, easq; in sublime Altare deferre perhibent, quod Mellissius Doctor suus inculcavit frequenter verbis & testatum reliquit scriptis, sic enim ait Serm. 7. in Cant. *Dolo proinde, aliquos vestram gravi in facris vigiliis deprimi somno, nec caeli Cives revereri, sed in praesentia Principum, tanquam mortuos apparere, cum vestra ipsi alacritate permoti, vestri in crebris sollemnium gratulentur & delectentur, vercor, ne vestram desideriam quandoq; abominantes, cum indignatione recedant, & incipiat unquamq; vestram sermo cum gemitu dicere Deo: Longe fecisti Notos a me &c.* Id propter attendite Principes vestros, cum statu ad adorandum vel psallendum, & stete cum reverentia & disciplina, & gloriamini, quia angeli vestri quorundam vident faciem Patrum; Nimirum missi sunt in ministerium propter nos &c. breviter & compendiosius ait D. Aurelius: *Quidquid est, alicubi esse necesse est, sed Angeli sunt, ut fide creditur, ergo necesse est, eos alicubi esse, adeoque in loco.* Nec de hoc ulterius est controversia; maxima tamen inter Thomistas & Scotistas, quorum primi putant, Angelos non esse in loco, nisi per solam operationem, ita quod si non operantur alicubi, ibi non sint, e contra vero Scotistae putant & docent, esse eos in loco, non per operationem, sed per suam substantiam & naturam, cum quibus etiam resolutive

Dico: Angelus non est in loco per solam operationem, sed etiam per suam substantiam. Ita Authores res secundae sententiae. & ante ipsos Mellissius Bernardus Serm. 5. in Cant. ubi ait: *Illud autem scitote, nullum creatorum spirituum per se nostrum ministerio applicari, ut videlicet nullo mediante nostris*